

160 000 industrijobb
hotas om
klimatomställningen
misslyckas

Mars 2026

Förord

Klimatomställningen är en av vår tids viktigaste frågor och är i allra högsta grad en facklig fråga. I rapporten lyfts ett antal områden där insatser krävs för att säkerställa en framgångsrik klimatomställning. Om inte riskerar 160 000 industrijobb hotas.

Facken inom industrin konstaterar att det finns goda förutsättningar för att klimatomställningen av industrin i Sverige ska kunna leda till tillväxt, konkurrenskraft och hållbara jobb. Det är genom samverkan och samsyn som de stora förändringar som krävs i näringslivet och på arbetsmarknaden kan genomföras. Genom att arbeta vidare enligt etablerade metoder i den svenska modellen såsom dialog, samverkan och förhandling kan vi gemensamt hantera de stora förändringar som krävs.

Rapporten är framtagen av Facken inom industrins klimatarbetsgrupp. I gruppen ingår Ellika Berglund Aas, IF Metall, Julius Petzäll Mendonca, GS-facket, Johan Sittenfeld, Sveriges Ingenjörer, Benny Kolnby, Livsmedelsarbetareförbundet samt Julius Rosenlund, Unionen.

Facken inom industrins klimatarbetsgrupp

Stockholm mars 2026

160 000 industrijobb hotas om klimatomställningen misslyckas

72 000 anställda är direkt sysselsatta i fyra centrala branscher inom ramen för EU:s utsläppshandelssystem. Totalt sysselsätts 160 000 anställda. Nu kräver Facken-inom-industrin en aktiv industripolitik för att säkra att dessa jobb stannar i Sverige och för att svensk industri ska kunna genomföra en klimatomställning värd namnet.

Svenska industrijobb håller en enorm potential och resan till en fossilfri tillväxt har börjat. En konkurrenskraftig industri är avgörande för att säkra Sveriges framtida jobb och välfärd, men det är ingen självklarhet. Svensk industri och dess anställda möter varje dag en stenhård global och europeisk konkurrens och arbetar för att leda teknikutveckling och innovation mot en hållbar framtid. Här är utsläppsminskningar en nyckelfråga och EU:s utsläppshandelssystem ett centralt ramverk för industrins investeringar. Men dagens politik räcker inte för att genomföra den omställning som behövs.

EU:s klimatpolitik sätter ramarna för en klimatomställning som skapar jobb och tillväxt. Men med det kommer krav om att alla verksamheter når nettonollutsläpp senast 2039. Sveriges nuvarande nationella styrmedel räcker inte: Vi når varken de nationella målen eller EU:s klimatmål. Våra svenska politiker måste skapa förutsättningar för företagen att investera i utsläppsminskningar, annars riskerar Sverige att förlora värdefulla industrijobb: Produktion kan flyttas till länder med lägre klimatkrav, anställningar kan försvinna från viktiga industriorter och Sveriges välfärd hotas. Det är ett reellt hot.

EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS) är ett av de viktigaste verktygen för att nå EU:s klimatmål. Systemet sätter ett tak för hur mycket växthusgaser företag får släppa ut. Företagen måste inneha utsläppsrätter som motsvarar deras utsläpp, vilket gör att koldioxidutsläppen får ett konkret pris. Ju högre pris på utsläpp desto större incitament att investera i grön teknik och effektivare processer.

I Sverige omfattar ETS flera av våra mest utsläppsintensiva branscher såsom stålindustrin, cementindustrin, massa- och pappersindustrin, petroleumraffinaderier och kemikalieindustrin. Dessa sektorer utgör inte bara basen i svensk exportindustri utan de är också avgörande för sysselsättning, kompetensförsörjning och regional utveckling. I många orter är industrin den bärande strukturen för hela det lokala samhället. Ofta handlar det om samhällen där alternativ sysselsättning är begränsad.

72 352 direkt sysselsatta inom ramen för ETS

Enligt statistik från SCB (2023) arbetar 72 352 personer direkt inom fyra centrala och utsläppsintensiva industribranscher: "Tillverkning av basmetaller", "massa och papper", "icke-metalliska mineraliska produkter såsom cement", samt "framställning av raffinerade petroleumprodukter". Det rör sig om operatörer, tekniker, ingenjörer, logistikpersonal, underhållsspecialister och andra nyckelroller inom svensk basindustri.

Ett industrijobb ger ytterligare 1,2 jobb

Enligt Teknikföretagens Input-Output-analys (2022) genererar varje direkt industrijobb ytterligare 1,2 arbetstillfällen i leverantörsledet. Det innebär att de 72 352 direkta industrijobben motsvarar ytterligare cirka 86 800 indirekta jobb vilket resulterar i över 159 000 arbetstillfällen.

Men industrijobben behöver långsiktiga spelregler, vilket i sin tur förutsätter bred politisk enighet och vilja. Partierna i Sveriges riksdag måste komma överens om att prioritera klimatmålen och enas om

långsiktiga politiska prioriteringar. Att tumma på reglerna är inte heller lösningen, våra industrier är idag mitt uppe i omställningen. Vi gör oss inga tjänster i att såga av den gröna gren vi sitter på. I stället behövs en aktiv industripolitik.

För att klara omställningen krävs en aktiv industripolitik!

För att uppnå en samlad nationell satsning, behöver nationen vara samlad. För det krävs riktning och tydliga prioriteringar. Sveriges industrijobb är beroende av frihandel och export. Dagens situation med ökade handelshinder, direkta säkerhetsshot och tilltagande osäkerhet, gör att gamla sanningar behöver omvärderas. För att behålla svenska jobb, föra svensk industri framåt och genomföra en klimatomställning värd namnet behövs en aktiv nationell industripolitik.

Hela Sverige ska leva

Industrijobb finns i hela Sverige. Men många samhällen står idag ensamma. Staten måste vara delaktig i utvecklingen och omställningen av industrin i hela Sverige. Regioner och kommuner med omfattande industriinvesteringar och etableringar ska kunna räkna med staten, både i med- och motgång. Industrijobben ska även fortsättningsvis finnas i hela vårt avlånga land.

Elsystemet

Billig, tillgänglig och fossilfri el har varit avgörande för att skapa och behålla industrijobb i Sverige. Idag är det en tröskel. Elektrifiering är vägen till fossilfri framgång och här kan inte elsystemet vara en bromskloss. Om även framtidens industrijobb ska hamna i Sverige måste politiken se till helheten, med fokus på gemensam samhällsutveckling och ekonomi. För det krävs en långsiktig och bred partipolitisk energiöverenskommelse. Det krävs mer el för fler industrijobb!

Infrastruktur för jobb, klimat och beredskap

Sverige behöver infrastruktur som håller. Det är en förutsättning för långsiktig tillväxt och fler och bättre industrijobb, men är även nödvändigt för att öka Sveriges beredskapsförmåga och nå lägre utsläpp. Att kombinera infrastrukturinvesteringar som bidrar till beredskap, klimatnytta och tillväxt är en del av en lyckad industripolitik som bygger framtidens välbefinnande.

Kompetens

För att lyckas med omställningen behöver Sverige fler industrijobb med rätt personer, på rätt plats, med rätt kompetens. För att klara klimatomställningen måste medarbetarnas kompetens utvecklas. Omställningsstudiestödet ger de anställda möjlighet att utbilda sig vidare. Men nu krävs incitament för högskolor och andra utbildningsanordnare att inrätta kurser anpassade för yrkesverksamma. Nu behöver också de partsgemensamma förslagen kring korttidsarbete genomföras.

Tillståndsprocesser

Mer effektiva tillståndsprocesser är en viktig faktor för att säkra industrins klimatomställning och skapa fler industrijobb. Långdragna processer gör att nyetableringar drar ut på tiden och att utveckling och ändringar av verksamheter tar för lång tid. Nu behöver det tas ett brett grepp om hela tillståndsprocessen, där förslagen i den nyligen presenterade miljötillståndsutredningen är viktiga steg i rätt riktning.

Forskning och Innovation

Samverkansprogram mellan det offentliga och näringslivet har stor potential att med rejäla resurstillskott åstadkomma en kunskapshöjning inom för industrin relevanta områden. Nuvarande program har dock ett fokus på att skapa systeminnovationer för att möta komplexa samhällsutmaningar, snarare än ett fokus på konkurrenskraft. Om industrin ska vara beredd att finansiera hälften av programmen måste den ha ett stort inflytande över utformningen av dem.

